

Charles Gil jazzin lähettiläs

Teksti: Annamaija Saarela

Vapaat äänet on Charles Gilin yhden miehen yritys, jonka toimiala on ranskalaisen ja suomalaisen improvisoidun musiikin edistäminen. Toimintaan kuuluvat erilaiset musiikin vientihankkeet, konsertti- ja kiertuetuotannot Suomessa ja ulkomailla sekä kiertuemanagerointi ja ohjelmatoimistopalvelut. Gil on myös jo useita vuosia tuottanut Pori Jazzin kiitetyn ja arvostetun Ultra Music -ohjelmistokokonaisuuden.

Alussa oli rakkaus. Nuori ja lahjakas lyonilaisen ARFI-kollektiivin tuottaja **Charles Gil** tuli Tampere Jazz Happeningiin marraskuussa 1994 Workshop de Lyon -orkesterin mukana. Siellä hän tapasi kauniin ja lahjakkaan suomalaisvalokuvaajan. Lempi leimahti, ja jo elokuussa 1995 tuo tuottaja osti menolipun Helsinkiin. Turvattu ja kiinnostava työpaikka ARFI:ssa vaihtui intensiivisiin kieliohjelmiin sekä epävarmaan freelancer-toimeentuloon Suomessa.

”Ensimmäisen vuoden Suomessa sinnittelin ranskalaisen työttömyyskorvauksen varassa, sillä kielen osaaminen on ehdoton edellytys työskentelylle täällä”, Charles Gil kertoo. Hän siis opetteli hankalan ja erilaisen kielimme vuodessa. *Vapaat äänet* -toiminimi sai sitten alkunsa syksyllä 1996, ja ensimmäinen kiertue suomalais-norjalaisen Rolling Thunderin ja ranskalaisen Yves Robert Quartetin tähdittämänä näki päivänvalon marraskuussa. ”Saimme erittäin hyvän lähdön, valtavasti julkisuutta valtakunnallista lehdistöä ja televisiota myöten.”

Kulttuurivaihdosta kulttuurivientiin

”Kolme vuotta järjestin suomalaisille ja ranskalaisille bändeille yhteiskierruuta Suomessa”, muistelee Gil. ”Pääsin mukaan Suomen ja Ranskan vuonna 1995 solmimaan kahdenväliseen yhteistyösopimukseen, johon sisältyi myös kulttuurivaihtoa. Tästä syystä Ranskan kulttuuriministeriö lähti heti tukemaan toimintaani ja on alusta asti myöntänyt avustuksen, josta saan vuosittain merkittävän osan toimeentuloani. Lisäksi Ranskan kulttuurikeskuksen tuki noille kiertueille oli silloin huomattavasti isompi kuin nykyään.”

”Iso kiitos kuuluu myös Suomen Jazzliiton silloiselle toiminnanjohtajalle **Timo Vähäsillalle**, joka antoi minun työskennellä Jazzliiton toimistolla. Timo jopa lähti kanssani neuvot-

MAARIT KYTÖHARJU

teluihin opetusministeriöön ja antoi laajan kontaktiverkostonsa käyttöön”, Gil kiittää.

Jo keväällä 1997 toiminta laajeni myös suomalaisten bändien kiertueiden tuottamiseen Ranskassa. Ensimmäisiä vierailijoita olivat Saxperiment, **Edward Vesalan** Sound & Fury ja **Raoul Björkenheimin** ja **Toppo Isopuron** duo Zot. Suomalaisten bändien vienti Ranskaan tapahtui yhdessä Jazzliiton kanssa, siten että Jazzliitto toimi tuottajana ja haki tukia. Gil oli keikkojen myyjä Ranskassa sekä kiertuemanageri. ”En saanut palkkaa kiertuemanagerina, mutta päivärahat ja matkani tietenkin korvattiin. Se oli erittäin hyvää käytännön oppia kiertuemanagerin ammattiin”, hän kehuu. ”Ranskan kulttuuriministeriö tuki suomalaisten bändien vientiä Ranskaan neljä vuotta peräkkäin.”

Suomen päästä rahoitusta myönsivät säännöllisesti myös ESEK ja LUSES. Vähitellen *Vapaiden äänien* kansainvälinen toiminta laajeni Pohjoismaihin ja Baltiaan, mutta toiminnan pääalueita ovat edelleen Suomi ja Ranska. Gilin tähän asti suurin yksittäinen suomalaisen musiikin vientiponnistus oli 100 % *Finlande* -kulttuuriprojekti Ranskassa keväällä 2008. Gil sai opetusministeriöltä 24 000 euron projektivastuun, jonka turvin hän teki kymmenen erilaista musiikkiprojektia Ranskassa.

”*Vapaat äänet Ranskassa* oli pitkään Jazzliiton ainoa musiikkivientiprojekti. Nykyään Jazzliitto tekee omia hankkeitaan yhdessä Fimicin kanssa, ja minä toimin itsenäisenä tuottajana. Viimeinen Jazzliiton kanssa yhdessä tuotettu kiertue tehtiin vuonna 2007”, Gil kertoo. ”Finnish Jazz Weekendin tyyppiset vientihankkeet ovat paras tapa viedä suomalaista musiikkia ulkomaille. Omista bändeistäni Oddarrang, **Mikko Innasen** yhtyeet ja **Pepa Päivinen** ovat hyötäneet merkittävästi Finnish Jazz Weekendistä. Toivottavasti samanlaisia hankkeita saadaan pian lisää.”

”Pystyisin tekemään enemmän kiertueita Suomessa suomalaisille, jos olisi olemassa selkeä tukijärjestelmä”, vakuuttaa Charles Gil.

Yhteisellä matkalla

Charles Gilin työtapa on ”kulkea muusikon rinnalla”.

”Muusikon täytyy olla itse aktiivinen, tehdä itsekin omaa promootiotaan ja keikkamyyntiään sekä jakaa tietoa kanssani”, hän kuvailee. Hän kannustaa muusikoita myös uusiin, erilaisiin projekteihin, sillä hän haluaa rikastuttaa musiikkielämää. Tavoitteena on luoda aitoja tapaamisia suomalaisten ja ranskalaisen välillä.

”Kotimaan toimintani suuri este on rahan vähyyks kunnissa ja kulttuuritaloilla. Pystyisin tekemään enemmän kiertueita Suomessa suomalaisille, jos olisi olemassa selkeä tukijärjestelmä. Lisäksi tietenkin alalle tarvitaan lisää asialleen omistautuneita tuottajia, jotka ovat valmiita kasvamaan ja luomaan uraa yhdessä artistien kanssa”, Gil kaavailee.

Vapaat äänet takaa Gilille suhteellisen vaatimattoman mutta riittävän toimeentulon. ”Ranskan kulttuuriministeriön tuki on kasvanut niin, että nykyään saan 22 000 euroa vuodessa, mutta joskus joudun panemaan osan tästä rahasta myös kiertuetuotantoihin. Palkkani on maksimissaan 2 000 euroa kuukaudessa”, kahden teini-ikäisen lapsen isä kertoo. Koska hänen vaimonsa on myös freelancer, esimerkiksi kesälomat ovat aina palkattomia ja aiheuttavat ison loven perheen tilipussiin.

”Olen sekä kiertuetuottaja että ohjelma-toimisto”, määrittelee Gil, ”mutta haluan edelleen kehittyä nimenomaan kiertuetuotannoissa ja tehdä projektikohtaisesti töitä. Olin ollut kahdeksan vuotta ARFI:ssa ennen Suomeen tuloani. Olen kasvanut tämän työn ja musiikin kanssa. Se on elämäntapa. Kiertuemanagerina pääsen katsomaan suurimman osan järjestämistäni keikoista. Kun kuulen loistavan konsertin, saan siitä valtavasti voimaa ja iloa. Siksi teen tätä työtä.”

Vapaat äänet numeroina

Suomalaisten keikkoja Suomessa (1996–2008):

310 konserttia, joista 194 *Vapaat äänet* -kiertueilla (tuotettu Jazzliiton kanssa)

Vapaat äänet Ranskassa (1997–2008) / tuotettu Jazzliiton kanssa 1997–2007:

133 konserttia

Suomalaiset Euroopassa (2001–2008):

41 konserttia

Yhteensä lähes 500 keikkaa
Vuoden 2008 liikevaihto 122 000 euroa
www.vapaataanet.fi